

У Х В А Л А
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сидоренка Віктора Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

м. К и ї в
17 жовтня 2022 року
№ 137-3(II)/2022

Справа № 3-143/2021(314/21)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Первомайський Олег Олексійович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович,
Городовенко Віктор Валентинович (доповідач),

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сидоренка Віктора Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 16, ст. 200) зі змінами, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Городовенка В.В. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Сидоренко В.М. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину третю статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII в редакції до внесення змін Законом України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–IX (далі – Закон № 796), статті 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–XII зі змінами (далі – Закон № 2262).

Згідно з частиною третьою статті 59 Закону № 796 „особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї під час проходження дійсної строкової служби і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, пенсія по інвалідності обчислюється відповідно до цього Закону або за бажанням таких осіб – з п’ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року“.

Статтею 11 Закону № 2262 передбачено, що «умови, норми і порядок пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначаються Законом України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ і цим Законом».

Відповідно до статті 21 Закону № 2262 „пенсії по інвалідності військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом призначаються в таких розмірах:

а) особам з інвалідністю внаслідок війни I групи – 100 процентів, II групи – 80 процентів, III групи – 60 процентів відповідних сум грошового забезпечення (заробітку);

б) іншим особам з інвалідністю I групи – 70 процентів, II групи – 60 процентів, III групи – 40 процентів відповідних сум грошового забезпечення (заробітку)“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду, розглянувши у порядку спрощеного позовного провадження зразкову адміністративну справу за позовом Шабельника М.В. до Головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області (далі – Управління) про визнання бездіяльності протиправною, зобов’язання вчинити певні дії та стягнення суми несплаченої йому частини пенсії, рішенням від 20 травня 2020 року відмовив у задоволенні позовних вимог.

Велика Палата Верховного Суду, розглянувши апеляційні скарги Шабельника М.В. та осіб, які приєдналися до його апеляційної скарги, зокрема Сидоренка В.М., постановою від 21 квітня 2021 року залишила їх без задоволення, а рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 травня 2020 року – без змін.

Сидоренко В.М. стверджує, що частина третя статті 59 Закону № 796, статті 11, 21 Закону № 2262, застосовані в постанові Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року, не відповідають статтям 3, 8, 9, 16, 17, 19, 22, пунктам 1, 6 частини першої статті 92, частинам другій, третій статті 124, частині першій статті 129, статтям 147, 150, 151² Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання цитує приписи Конституції України, законів України, посилається на рішення Конституційного

Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення, у тому числі й у справі Шабельника М.В., а саме на рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 травня 2020 року, постанову Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року.

Сидоренко В.М. висловив також клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

2.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України з огляду на доводи, наведені суб'єктом права на конституційну скаргу, вирішуючи питання про поновлення пропущеного строку, вважає, що він підлягає поновленню.

2.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що судовим рішенням, яким відмовлено у задоволенні апеляційної скарги Сидоренка В.М., є постанова Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року. Це судове рішення є остаточним у справі Сидоренка В.М., оскільки згідно з пунктом 1 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України постанова суду апеляційної інстанції у справах, рішення у яких підлягають перегляду в апеляційному порядку Верховним Судом, не підлягає касаційному оскарженню.

Приписи статей 11, 21 Закону № 2262 не були застосовані в остаточному судовому рішенні у справі Сидоренка В.М. Отже, конституційна скарга в частині порушення питання щодо перевірки на відповідність Конституції України зазначених приписів Закону № 2262 не відповідає вимогам частини першої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

У конституційній скарзі не вказано, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало

порушення внаслідок застосування Закону № 796. Сидоренко В.М. цитує припис частини другої статті 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“, юридичні позиції Конституційного Суду України, висловлені ним у рішеннях від 17 липня 2018 року № 6-р/2018 та від 7 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021, стверджує про невиконання цих рішень та наголошує, що органи Пенсійного фонду України та Верховний Суд „вважають і тлумачать норми законів таким чином“, що підлягає застосуванню редакція Закону № 796, яка втратила чинність. Зазначене не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності частини третьої статті 59 Закону № 796 у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сидоренка Віктора Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–ХІІ зі змінами, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ зі змінами на підставі пункту 4

статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**